

Motion till riksdagen 2023/24:930

av **Rebecka Le Moine m.fl. (MP)**

Förbjud elbedövning av slaktkycklingar och koldioxidbedövning av grisar

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ha kameraövervakning i slakterier för att möjliggöra efterkontroll av förhållanden vid slakt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bedövning av alla djur före slakt ska vara snabb och smärtfri och att metoder som inte lever upp till detta, t.ex. nuvarande elbedövning av slaktkycklingar och koldioxidbedövning av grisar och fiskar, ska fasas ut och tillkännager detta för regeringen.

Kameraövervakning vid slakterier

Även i livets slutskede har djur rätt till en god hantering. Tyvärr är det inte alltid så det ser ut idag. Många djur får resa långt för att komma till slakteriet och det är alltför vanligt att djuren dessutom får övernatta i slakterimiljön. Granskningar och visselblåsare har vittnat om horribla situationer för djuren i samband med slakt. Enligt utredningen ”Stärkt djurskydd på slakterier genom kamerabevakning Dir. 2022:47” skulle kameraövervakning vid slakterier kunna utgöra ett verktyg för att stärka djurskyddet på slakterierna. Miljöpartiet vill att denna åtgärd vidtas och att övervakningen dessutom ska ta upp ljud.

Förbjud koldioxidbedövning och elbadsbedövning

I Sverige råder ett strikt krav på att ingen slakt får ske utan föregående bedövning. Detta gäller även vid religiös slakt. Bedövningen är det sista momentet före slakt och varken bedövningen eller hanteringen av djuret i anslutning till det får innebära något lidande för djuren, enligt lag. Ett djur som slaktas eller i annat fall avlivas genom avblodning

ska vara bedövat. Bedövningen ges så att djuret snabbt blir medvetslöst. Medvetandet får inte återkomma.

Några av de absolut vanligaste bedövningsmetoderna vid slakt i Sverige är koldioxidbedövning av grisar, koldioxidbedövning av fiskar och elbadsbedövning av fåglar (som kycklingar och hönor). Alla de tre metoderna har allvarliga nackdelar ur ett djurvälståndsperspektiv. Skrivningarna i lag och förordning om att djur ska skonas från onödigt lidande och obehag och att djuren snabbt ska bli medvetslösa speglas inte i Jordbruksverkets föreskrifter.

Vid elbedövning hängs kycklingarna upp och ned i fötterna vid fullt medvetande. Det är mycket obehagligt och smärtsamt för dem, särskilt för alla dem som redan hade ont i benen. Hängandes upp och ned förs fåglarnas huvuden ner i ett elektriskt vattenbad för att de ska bedövas genom en elstöt, innan halsen skärs upp och djuren förblöder till döds. Om fågelns huvud missar elbadet eller kniven som skär upp halsen, blir inte fågeln tillräckligt medvetslös och avlivad, utan riskerar att skållas levande.

Merparten av grisarna bedövas med gasen koldioxid, en gas som visat sig vara mycket irriterande för grisarnas andningsvägar och som skapar stor ångest innan grisarna till sist förlorar medvetandet. Koldioxidbedövning orsakar smärta, rädsla och andnöd. Det kan ta uppemot en och en halv minut innan grisarna förlorar medvetandet. De fördelar som brukar framföras är att många grisar kan hanteras på kort tid och att de kan drivas och bedövas i grupp och inte behöver hållas fast vid bedövningen. Men de allvarliga djurskyddsproblemen med metoden kvarstår.

Koldioxidbedövning av fiskar i vattenbruket är en vanlig, billig och praktisk metod eftersom många fiskar kan hanteras samtidigt. Men koldioxiden orsakar fiskarna starkt obehag och stress. Vid slakt av fiskar orsakar koldioxidbedövningen stor stress hos fiskarna. Gasen kan också göra fiskarna orörliga så att det ser ut som att de är bedövade medan de i själva verket är vid medvetande, med risken att fiskarna utsätts för avblodning och urtagning vid fullt medvetande. Det finns en bestämmelse från Europarådet som Sverige måste följa, som säger att nödslakt av fiskar inte får ske med hjälp av koldioxid. Men vid vanlig slakt är koldioxid fortfarande den vanligaste bedövningsmetoden.

Koldioxidbedövning av fiskar är sedan 2012 förbjudet i Norge. Redan för femton år sedan slog EFSA (Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet) fast att koldioxidbedövning orsakar fiskarna stort lidande och inte bör användas.

Vi vill se ett förbud mot de tre bedövningsmetoderna. För elbadsbedövning av fåglar finns det redan alternativ som också används, gasbedövning. Det behövs mer forskning om bättre alternativ för bedövning av framförallt fiskar och grisar. Från politikens håll behövs det tydliga besked om att de här tre bedövningsmetoderna ska bort, även om ikraftträdandet skulle ligga några år framåt vad gäller grisarna och fiskarna, samt om resurser till mer forskning. När det gäller fiskarna saknas det fortfarande regler i Sverige om djurskydd vid slakt, trots att vattenbruket ses som en framtidsbransch och att det görs satsningar på att den ska växa. Jordbruksverket måste ta fram artspecifika föreskrifter om djurskydd vid slakt av fiskar.

Rebecka Le Moine (MP)

Janine Alm Ericson (MP)

Emma Nohrén (MP)